

Dr. FUGULJÁN KATALIN
(1888—1969)

La 23 iulie 1969 a încetat din viață în urma unei boli grele și îndelungate medicul oftalmolog dr. *Fugulján Katalin*, personalitate proeminentă a medicinei ardelenе, care și-a consacrat întreaga viață profesiunii sale, îmbinând activitatea de vindecare a bolnavilor cu servirea binelui obștesc

Dr. *Fugulján Katalin* — una dintre primele femei medici din Transilvania — s-a născut la 24 ianuarie 1888, în Palanca Veche (jud. Timiș). Din fragedă copilărie ajunge la Cluj și rămîne fidelă acestui oraș pînă la moarte. Își pierde părinții, de tînără trebuind să lupte cu multiple greutăți, dar obstacolele îi întăresc forțele. Urmînd glasul vocației ea alege cariera de medic fiind printre primele și puținele femei care s-au putut înscrie la Facultatea de medicină din Cluj, la începutul secolului nostru. Talentul ei, hotărîrea dirză de a cerceta s-au manifestat încă din studenție, deja în anii IV și V (1910—11) lucrările sale din domeniul oftalmologiei (Cheratițele produse de cocaină și sublimat, scăderea ariei de acomodatie) sînt premiate.

Își termină studiile universitare în 1911/12, dar este încă studentă cînd, datorită îndeminării sale în tehnica histologică e numită preparatoare la Catedra de anatomie patologică. Unele ilustrații din manualul de anatomie-patologică a profesorului *Buday Kálmán* au fost executate după cele mai reușite preparate microscopice ale Katalinei *Fugulján*.

Talentul, cunoștințele ei multilaterale sînt puse în curînd în slujba oftalmologiei. În scurt timp devine prim-asistent la Clinica de boli oculare. Prelegerile și lucrările ei științifice, care au văzut lumina tiparului în volumele Societății muzeale ardelenе (E.M.E.), secția medicală, atestă un remarcabil simț de observație, asociat cu deosebite aptitudini pentru cercetarea științifică. Articolele ei sînt publicate în reviste de specialitate prestigioase, iar unele lucrări de oftalmologie îi citează numele.

În anii interbelici, *Fugulján Katalin*, ca medic școlar și ca profesoară de igienă a îngrijit sănătatea elevelor, iar în cabinetul ei a stat neobosită la dispoziția bolnavilor zi și noapte, tratînd gratuit pe mulți dintre cei lipsiți de mijloace. Jurnalul ei medical, condus cu o rară conștiinciozitate, cuprinde și foile de observație ale unor personalități contemporane marcante. Pacientura sa extrem de bogată — după cum afirmă dînsa — i-a servit drept material clinic.

În anul 1941—42 este numită șef de lucrări, iar în anul universitar 1944—45 devine conferențiar suplîntor. În anii democrației populare — în ciuda vîrstei sale înaintate — își oferă serviciile bolnavilor efectuînd consultări de specialitate la policlinică, și ia parte cu toată solicitudinea la activitatea de educație sanitară

N-a existat o manifestare științifică sau acțiune umanitară în părțile noastre la care să nu-și fi adus contribuția plină de devotament. Profilul ei uman ar fi incomplet dacă am omite pasiunea sa față de natură, excursiile întreprinse cu tineretul. A ținut pas cu literatura de specialitate pînă în ultimele zile ale vieții sale cu o proșpețime intelectuală care i-a dezmințit vîrsta și boala. A întretînut o vastă corespondență — în mai multe limbi — cu savanți de seamă, specialiști cunoscuți.

Dr. *Fugulján Katalin*, doctoriță distinsă, cu o personalitate remarcabilă, caracter hotărît, a fost nevoită să lupte în ultimii ani ai vieții în mod eroic cu boala sa incurabilă, observațiile sale în acest sens apropiindu-se de autoexperiență.

Vom păstra o amintire pioasă doctoriței care și-a închinat întreaga ei viață slujirii profesiunii sale și al cărei umanitarism manifestat în servirea dezinteresată a binelui obștesc va rămîne drept pildă pentru tineretele generații de medici.